

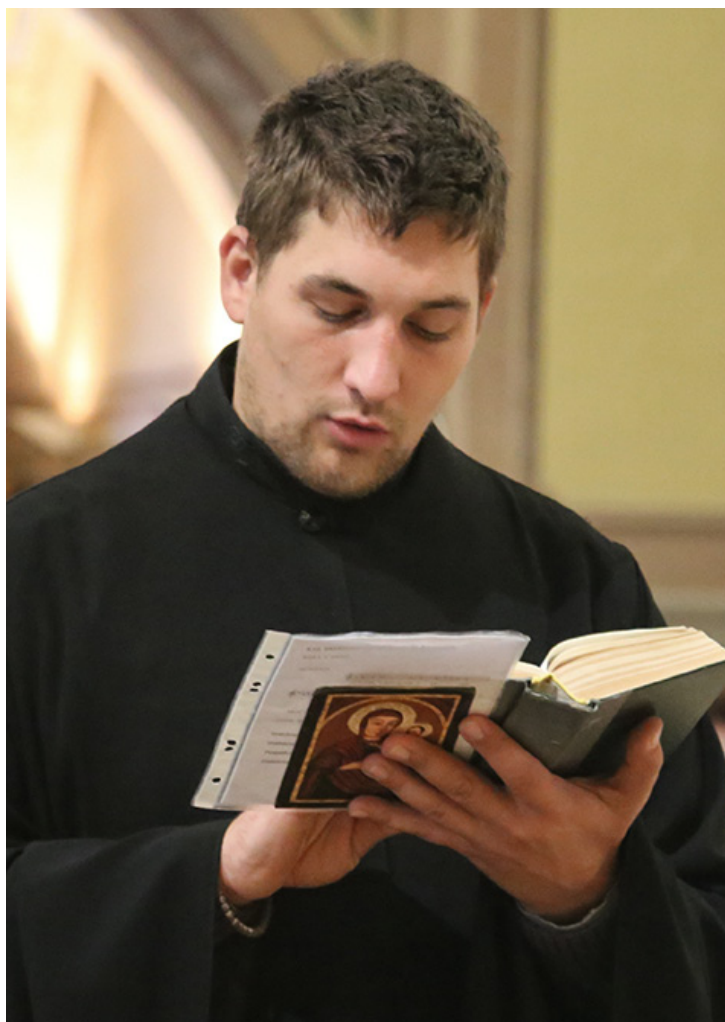
IVANCSÓ BAZIL

Miért nincs ószövetségi olvasmány a görögkatolikus Szent Liturgián?

Egy római katolikus fiatal tette fel a címben szereplő kérdést. A jelenlegi római katolikus szentmisén lehetőség van három olvasmányt is felolvasni: egy ószövetségit, egy újszövetségi szentleckét (apostoli szakaszt) és egy evangéliumi szakaszt. Megjegyzendő, hogy néha a régi római szentmisében is – mely több mint másfél évezreden keresztül volt a római katolikusok szentmiséje, s most rendkívüli formának hívják – felolvasnak egy ószövetségi szakaszt, ám ebben az esetben ez a szentlecke, nem pedig valamely apostoli levél szakasza.

Nekünk, görögkatolikusoknak, nem is csak egy, hanem négy Szent Liturgiánk van. A legtöbben ezek közül csupán Aranyszájú Szent Jánosét ismerik, hiszen ennek végzése van előírva az évnek körülbelül háromszázhusz napjára. Aranyszájú Szent János liturgiáján valóban nincsenek ószövetségi olvasmányok, egyetlen kivétellel: amennyiben az örömhírvétel ünnepe hétfő és péntek közé esik, akkor ezt a Szent Liturgiát alkonyati zsolozsmával kapcsolatosan végezzük, és ekkor veszünk ószövetségi olvasmányokat, melyek tulajdonképpen a vecsernyei részhez tartoznak.

Évente tíz alkalommal mutatjuk be Nagy Szent Bazil liturgiáját, mely a hangos részekben alig-alig tér el Aranyszájú Szent Jánosétól (a csendes papi imákban sok különbség fellelhető). Nagycsütörtökön három, nagyszombaton tizenöt ószövetségi olvasmányt ír elő az egyház ősi gyakorlata. S amennyiben (az esetek többségében) karácsony és vízkereszt vigíliája hétfő és péntek közé esik, szintén jelen vannak az alkonyati zsolozsmával végzett Szent Liturgiában az ószövetségi olvasmányok (szám szerint nyolc, illetőleg tizenhárom).

Különleges Szent Liturgiánk Szent Jakabnak, az Úr „testvérének” liturgiája, mely a jeruzsálemi ősegyház liturgiája. Évente csak két alkalommal végezhető, s az olvasmányok sorrendje is különleges: ószövetségi, evangéliumi és apostoli szakasz.

Úgyszintén különleges Szent Liturgiánk az eucharisztikus áldozat nélküli, Dialogosz Szent Gergely nevéhez kötődő előre megszentelt áldozatú Szent Liturgia (ő a római katolikusoknál Nagy Szent Gergely pápa néven nyugati egyházatya). Évente tizenhat-tizenennyolc alkalommal végezzük, mindet nagybőjtben és nagyhéten, s általában két ószövetségi olvasmány is elhangzik benne, miközben az evangéliumi és apostoli szakasz kimarad. (Evangélium csak nagyhéten van, apostoli és evangéliumi szakasz pedig a szebasztei vértanúk napján és Keresztelő Szent János fejének megtalálása napján, amennyiben ezek a napok hétfő és péntek közé esnek.)

Összegezve: noha az esetek többségében valóban nincsenek ószövetségi olvasmányok a Szent Liturgiákon, néha mégis van rá példa.